

نیز در این سال‌ها پشتیبان و حامی ساخت داخل بود، به طوری که طی سه سال اخیر، وزارت نفت در میان دستگاه‌های اجرایی رتبه نخست حمایت از ساخت داخل را به خود اختصاص داد. هرپیچ و مهره‌ای که در این سال‌ها در داخل برای صنعت نفت ساخته می‌شد، حکایتی بود از ایمان و همت مردمی که به آینده‌ای روشن تر باور داشتند.

این صنعت در دهه‌های اخیر در نبود شرکت‌های خارجی، به قوت قلب و اراده ایرانیان زنده ماند. بنابراین ثروت صنعت نفت، نفت و گاز آن نیست، بلکه ذهن‌های خلاق منابع انسانی آن است که جهانیان را به تحسین واداشته است. روزگاری در کشور نفت خیز ایران از صفر تا صد عملیات اکتشاف و تولید در اختیار شرکت‌های خارجی بود، گرچه در اسفند ۱۳۲۹ با فرآوردن و نشیب‌های فراوان صنعت نفت ملی شد، خارجی‌ها همچنان یک پای صنعت نفت تا سال ۱۳۵۷ بودند. با پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن خروج متخصصان خارجی از این صنعت، متخصصان ایرانی با تکیه بر تجربه و تخصص خود کار را پیش بردند و امروز به مرزهای خودکفایی ۸۰ درصدی در ساخت و تولید تجهیزات و کالاها در این صنعت راهبردی رسیده‌اند.

■ جمع‌آوری گاز؛ چراغی که سوسو می‌زند

یکی از مهمترین موفقیت‌های صنعت نفت، جمع‌آوری گازهای همراه نفت بوده که نه تنها به بهبود محیط زیست کمک کرده، بلکه از منابع ارزشمند انرژی نیز بهره‌برداری بهینه‌تری به عمل آمده است. این گازها که در ابتدای راه، مشکل‌زا و آلاینده بودند، اکنون به واسطه تلاش‌های مستمر، به ثروتی ملی تبدیل شده‌اند.

شعله‌های گازهای همراه نفت، همچون آتش زنده‌ای بودند که آرامش و سلامت مردم استان‌های نفت خیز را تهدید می‌کردند اما تلاش‌ها و برنامه‌های بلندمدت برای کاهش و سرانجام حذف این گازها آغاز شد. وزارت نفت ایران با برنامه‌ریزی‌های دقیق و حمایت از پروژه‌های داخلی، نقش مهمی در این دستاوردها ایفا کرده است. برنامه وزارت نفت برای جمع‌آوری ۲ میلیارد فوت مکعب گاز همراه نفت، شامل پنج طرح بلندمدت و ۱۴ مزایده فروش بوده و ظرفیت جمع‌آوری و فرآوردن حدود ۵۷ میلیون مترمکعب در روز را دارد. این برنامه‌ها نه تنها به کاهش آلودگی‌ها می‌انجامد، بلکه به ارتقای اقتصادی و افزایش بهره‌وری صنعت نفت کشور نیز کمک خواهد کرد. هدف گذاری ایران برای جمع‌آوری کامل گازهای همراه نفت تا ۱۴۰۴، نشان از عزم جدی و اراده مستحکم این کشور برای حفاظت از محیط زیست و بهبود شرایط زندگی مردم دارد.

وزارت نفت دولت چهاردهم در پنج ماهی که از استقرارش می‌گذرد در حوزه جمع‌آوری گازهای همراه اقدام‌های مهمی انجام داده که می‌توان به در سربس قرار گرفتن طرح جمع‌آوری گازهای همراه مارون ۵ (آسماری شیرین) به مقدار ۱۲ میلیون فوت مکعب در روز، کاهش مشعل سوزی به مقدار ۴۵ میلیون فوت مکعب در روز با راه‌اندازی ایستگاه

تقویت فشار گچساران ۲، کاهش مشعل سوزی به مقدار ۲۵ میلیون فوت مکعب در روز با راه‌اندازی ایستگاه تقویت فشار گچساران ۴، راه‌اندازی خط انتقال گاز همراه میدان آزادگان شمالی به کارخانه گاز و گاز مایع ۳۲۰۰ در راستای کاهش گاز سوزی و پیش‌راه‌اندازی کارخانه گاز و گاز مایع ۳۱۰۰ اشاره کرد. کارخانه گاز مایع ۳۱۰۰ با سرمایه‌گذاری شرکت پتروپالایش دهلران (اهداف) با پیشرفت ۹۳.۷ درصد، کارخانه گاز مایع خارک با سرمایه‌گذاری صنایع فراساحل (صف) با پیشرفت ۷۵.۲ درصد، بهسازی و احداث تأسیسات جمع‌آوری گازهای مشعل بیدبلند با سرمایه‌گذاری شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس با پیشرفت فیزیکی ۶۹.۸ درصد و بهسازی واحداث تأسیسات جمع‌آوری گازهای مشعل پتروشیمی مارون با پیشرفت فیزیکی ۶۷.۵ درصد آخرین وضعیت طرح‌های بلندمدت جمع‌آوری گازهای همراه در شرق کارون است، این طرح‌ها اکثراً تا پایان سال ۱۴۰۴ به بهره‌برداری می‌رسند.

هم‌زمان با اجرای طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه، وزارت نفت قرارداد‌های مزایده گازهای مشعل در سایر میدان‌های نفتی کشور را از طریق بخش خصوصی پیش برده و تاکنون از این طریق گازهای همراه نفت مخازن نفتی پارسی کلاستر، مارون ۳، منصور، مارون ۵ (آسماری شیرین)، مارون ۶ و چشمه‌خوش به بهره‌برداری رسیده است، همچنین طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه نفت میدان‌های نفتی سروستان/سعادت‌آباد، مارون ۵ (آسماری ترش)، مارون ۳ (بنگستان)، مارون ۳ (شیرین آسماری) جایگزین منصور، مسجد سلیمان، نفت سفید، تمبی، پرسپاه، زیلابی، هفت شهیدان و نرگسی، عنبرولالی، قلعه‌نار، نفت شهر/سومار، خشت، سلمان، سرکان/ماله کوه، مارون ۴، پازنان ۱ و رامشیر در مرحله ساخت، فرآیند مزایده است.

■ شرکت‌های اکتشاف و تولید؛

عصای دست صنعت نفت

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، صنعت نفت ایران با تحریم‌ها و تهدیدهای فراوانی روبه‌رو بوده است که اوج آن را می‌توان تحریم‌های فلج‌کننده ترامپ دانست. با این حال توسعه در صنعت نفت ایران هیچگاه متوقف نشد و شرکت‌های ایرانی اکتشاف و تولید در اوایل دهه ۸۰ همچون پتروپارس، پتروایران، مهندسی

و ساخت تأسیسات دریایی ایران، ایزوایکو، صف، صدرا و... زده شد، بدون حضور شرکت‌های خارجی و تحت تحریم‌های شدید، توانستند با توان و مهارت خود، این صنعت ارزش آفرین را زنده نگه دارند.

این شرکت‌ها توانستند هر آنچه را که نیاز داشتند بسازند و تعمیر کنند و با حمایت وزارت نفت، به جایگاهی رسیدند که تا پیش از این فقط در اختیار شرکت‌های خارجی بود. در واقع، اگرچه نفت ایران در ۲۹ اسفند سال ۱۳۲۹ ملی شد اما ملی شدن صنعت نفت ایران با بلوغ شرکت‌های اکتشاف و تولید تجلی پیدا کرد. نفت ایران، با دست‌های توانمند فرزندان این خاک، ملی شد و استقلال واقعی را تجربه کرد. ملی شدن صنعت نفت، اکنون با ایجاد و توسعه این شرکت‌ها، به معنای واقعی تحقق یافته است.

■ دولت چهاردهم،

به دنبال رفع ریشه‌ای ناترازی انرژی

دولت چهاردهم در راستای رفع ناترازی گاز طبیعی در پنج ماهه استقرار خود اقدام‌های زیادی همچون اطمینان از پایداری تولید گاز در فصل سرد سال (با وجود ناترازی شدید شبکه در فصل تابستان) از طریق انجام تعمیرات اساسی برنامه‌ریزی شده تأسیسات بالادست و پایین دست، افزایش تولید خام به مقدار ۱۰ میلیون مترمکعب در روز به ازای راه‌اندازی ۶ حلقه چاه گازی در شرکت نفت مناطق مرکزی ایران، فراهم شدن امکان تداوم ذخیره‌سازی گاز در میدان‌های سراجو و شوریجه برای استفاده در ماه‌های سرد سال، آغاز زود هنگام افزایش تولید زمستانی میدان‌های گازی شرکت نفت مناطق مرکزی ایران از مهر به جای آذر، راه‌اندازی ایستگاه تقویت فشار میدان گازی وراوی، اتمام تعمیرات اساسی تجهیزات فرآیندی میدان تنگ بیجار و تحقق افزایش تولید تا سقف ۷ میلیون مترمکعب در روز، راه‌اندازی چاه شماره ۱۸ میدان گازی دالان با تولید حدود ۱.۵ میلیون مترمکعب در روز، بهره‌برداری از میدان گازی دی با دو حلقه چاه و دویی ۳ میلیون مترمکعب در روز در ۲۰ دی ۱۴۰۳ و افزایش ظرفیت عملیاتی پالایشگاه دالان به مقدار ۵۰ میلیون مترمکعب در روز از طریق اصلاحات فرآیندی انجام داده است.

همچنین بسترشناسی فاز نخست توسعه میدان پارس شمالی، افزایش تحویل گاز کارخانه‌های گاز و گاز مایع ۱۰۰۰ و ۹۰۰ به شرکت ملی گاز ایران

یکی از مهمترین موفقیت‌های صنعت نفت،

جمع‌آوری گازهای همراه نفت بوده

که نه تنها به بهبود محیط زیست کمک کرده،

بلکه از منابع ارزشمند انرژی نیز بهره‌برداری بهینه‌تری

به عمل آمده است.

این گازها که در ابتدای راه، مشکل‌زا و آلاینده بودند،

اکنون به واسطه تلاش‌های مستمر،

به ثروتی ملی تبدیل شده‌اند.